

Bron

en JAARVERSLAG 2023

Nieuwsbrief voor IVN Born - Land van Swentibold

nummer : 156

lente: 2024

 natuur
educatie



De IVN missie: het IVN laat je leren van de natuur en verrijkt daarmee je leven. Het laat je nadenken over je gedrag en motiveert je tot milieubewust handelen.

Inhoud:

Pagina

2	Een bijzondere natuurwaarneming
3	Woordje van de voorzitter
4	Van de bestuurstafel
5	Algemene Ledenvergadering 2024 in het Podiumkerkje te Grevenbicht
6	Kom je meehelpen de Maas afvalvrij te maken?
7	Pasen, maar anders
9	Snertwandeling
10	Jaarverslag 2023 werkgroep cursus voor Volwassenen
11	Jaarverslag 2023 werkgroep Behoud Knotbomen
13	Jaarverslag 2023 werkgroep PR
15	Jaarverslag 2023 werkgroep "Kingbeek"
17	Jaarverslag 2023 werkgroep Steenuilen
19	Jaarverslag 2023 werkgroep d'n Haof-BOG
20	Colofon
	Lidmaatschap en incasso
21	Oliebollenwandeling
	Activiteiten
22	adressenlijst dagelijks bestuur, webbeheerder en werkgroepen

Een bijzondere natuurwaarneming



Beste Arno,

De kraaiachtigen zijn slim!
Ik heb ook vetbollen met dunne
ijzerdraadjes aan een stok
opgehangen.

Vorig jaar zag ik een kraai op die stok
gaan zitten en met zijn/haar snavel

zo'n draadje omhoog hijsen, trekken, poot erop, weer een stukje optrekken,
poot erop enz. enz. Totdat de vetbol boven was. En hakken en eten maar....

Dit jaar zag ik dat een gaai dat ook beheerst!

Er zijn meer vogels die kunnen putten.

Tot ziens, Lambert

Beleeft u ook wel eens een mooie of interessante natuurwaarneming,
laat het de redactie weten met een foto of een kort verhaal?

Woordje van de voorzitter

Tijdens de ALV vorig jaar heb ik aangekondigd dat ik na het verenigingsjaar 2023-2024 graag mijn taak als voorzitter wil neerleggen. Ik hoop dit jaar 80 jaar te worden en voel en denk ook dat het goed is als er na 22 jaar een nieuwe, enthousiaste kartrekker aanmonstert. Met heel veel plezier en trots heb ik samen met alle verschillende medebestuurders, coördinatoren en werkgroepleden een goede bijdrage met onze IVN-vereniging aan natuureducatie en natuurbehoud in het Land van Swentibold kunnen leveren. De verbouwing van Bron 6 en de realisatie van de Gaard waren belangrijke stappen om de doelstellingen van onze vereniging te kunnen realiseren. De vele cursussen en excursies die we daardoor kunnen verzorgen zijn zonder onze twee homes haast onmogelijk. Onze vereniging is in 1967 opgericht uit bezorgdheid dat door de sluiting van de mijn Maurits ons landelijk leefgebied Swentibold ernstig onder druk zou komen te staan. De helaas onafwendbare maar onnodige kap van het Sterrenbos is helaas een triest en onnodig dieptepunt. Samen met onze 'buur IVN's' hebben we met de gemeente voor het eerst een 'Bomenbeleidsplan' gerealiseerd. De Settela-eik werd gered en de 'A2 knot eik' blijft voortbestaan. Het gedenken van de 40 jarige 'Werkgroep Behoud Knotbomen' en de 'Werkgroep Kingbeek', maar vooral ons 50jarig verenigingsjubileum waren hoogtepunten waar we als IVN'er trots op mogen en moeten zijn. Ook de jaarlijks terugkerende serie van tientallen activiteiten zijn steeds weer geweldig. Heel veel dank aan alle IVN'ers die dit met grote gemeenschapszin en passie weten te realiseren. Met onze bijzondere memorietafel in de Gaard herdenken we ook de IVN'ers die ons ontvielen. Samen met het vorig jaar vernieuwde bestuur hebben we intern naar een nieuwe voorzitter gezocht, ook extern hebben we heel wat mensen gevraagd om mee te helpen de kar verder te trekken. Het bestuur is er nog niet in geslaagd een nieuwe kartrekker/voorzitter te vinden. We zijn wel blij te melden dat Wim Wackers ons bestuur wil komen versterken. Ik wil als interim-voorzitter nog maximaal één jaar doorgaan en het bestuur steunen bij het vinden en inwerken van mijn opvolger, daarna wil ik graag en met een gerust hart de voorzittershamer aan een opvolger overdragen. Uiteraard zal ik, zolang dat fysiek mogelijk is, betrokken blijven bij het wel en wee van 'onze bijzondere IVN'-vereniging.

Arno Duwel, voorzitter

We hebben alle punten voor de ALV op 20 maart aanstaande zo goed mogelijk besproken. We hopen dat er veel leden naar deze ALV komen. Meldt u wel even aan bij onze secretaris.

IVN-Amsterdam liet weten dat we in 2024 de volgende jubilarissen kunnen boekstaven. Deze trouwe leden uiteraard namens het bestuur van harte proficiat!

40 jaar lid dit jaar: dhr. Mart Zelissen, mevr. L. Kamp.

25 jaar lid dit jaar: mevr. Betsie Nelissen-Schreuders, mevr. Nel Schreuders, mevr. Ien de Loo, dhr. Math Fuchs.

Bij de bibliotheek in Born hebben we al 25 jaar een IVN-infostand, ook daarmee zijn we bijzonder blij.

We ontvingen alle vijf IVN's uit onze Regio in de Gaard voor de kwartaalvergadering, telkens bij een andere IVN. We horen van elkaars ideeën en plannen en de cursussen worden zoveel mogelijk gezamenlijk gepland. De aftrap voor de voorbereiding van een nieuwe Natuurgidsencursus 2025-2026 is er genomen.

Vanaf 2011 hebben de IVN's Sittard-Geleen meegewerkt aan de totstandkoming van het "Bomenbeleidsplan". De afgelopen jaren hebben we bij de aanzienlijke aantallen kapvergunningen getwijfeld aan de groene voornemens van het huidige gemeentebestuur. Toch is er ook goed nieuws te melden. Er worden dit voorjaar nog 450 nieuwe bomen geplant om het aantal gekapte bomen te vervangen. I.v.m. de kastanjebloedingsziekte worden er toch weer 150 ernstig zieke bomen gekapt.

Op verzoek van de Kerkhofonderhoudswerkgroep van de kerk werd het IVN gevraagd mee te denken over een grote renovatie van het monumentale kerkhof in Grevenbicht-Papenhoven. Inmiddels is er afgelopen maanden hard aan gewerkt en is buiten en binnen de muren van het kerkhof veel nieuwe aanplant gedaan. Ga er gerust eens kijken en zie hoe indrukwekkend bomen en struiken de sfeer kunnen bepalen.

Het bestuur is absoluut geen voorstander van de nieuwe ontgrondingsplannen op de Graetheide. Dat de firma die daar graag 15 jaar! wil gaan graven ook de onderzoeken voor benodigde vergunningen moet uitvoeren vinden we op zijn minst verbazingwekkend. Wordt vervolgd.

Algemene ledenvergadering 2024 in het Podiumkerkje te Grevenbicht

Geachte I.V.N.–leden en donateurs,

Het bestuur van IVN Born-Land van Swentibold nodigt leden en donateurs om deel te nemen aan de Algemene ledenvergadering.

De vergadering wordt gehouden op **woensdag 20 maart 2024** en begint om **19.30u** in het **Podiumkerkje Heilig Kruisstraat 30 6127 CD Grevenbicht**

In verband met de catering die we zelf regelen, is het praktisch als u even laat weten als u naar de vergadering komt.

Stuur daartoe een mailtje naar ivnborn.secretaris@gmail.com.

Agenda: Opening en welkom door voorzitter Arno Duwel.

1. Notulen Algemene Ledenvergadering van 23 maart 2023.
2. Jaaroverzicht 2023 door secretaris Hennie Rozie
3. Financieel verslag 2023 door penningmeester Meinse van der Velde.
4. Verslag van de kascontrolecommissie.
5. Begroting IVN Born 2024 door Meinse van der Velde.
6. Decharge voor penningmeester en bestuur voor beleid 2023.
7. Vragen aan en opmerkingen over het jaarverslag van de werkgroep-coördinatoren.
8. Verslag van de ARBO-coördinator Fenneke Linker.
9. Ons verenigingsblad Bron6, druk- en distributie-alternatieven.
10. Wijziging bestuur (verkiezing).
11. Verkiezing van leden kascontrolecommissie.
12. Rondvraag
13. **Pauze met koffie en vlaai!**
14. Presentatie door Cas van Heugten: "Knotten in het Land van Swentibold".

Sluiting rond de klok van 22.00uur

Toelichting op de agenda:

Agendapunt 2; De notulen van de ALV 2023 zijn via Bron 6 (lente 2023) aan alle leden en donateurs verspreid.

Ook op onze IVN-website www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold kunt u dit nummer van Bron 6 opzoeken en herlezen.

Agendapunt 1 en 3 t/m 5; Op de vergadering liggen de notulen van 2023, de financiële stukken 2023 en begroting 2024 ter inzage.

Agendapunt 7; De jaarverslagen van de werkgroepen vindt u in dit lente-nummer nr. 156 van Bron 6, ze zijn ook te vinden op onze website. Heeft u daarover vragen? Stel ze tijdens de vergadering aan de aanwezige coördinatoren.

Agendapunt 9: De drukkosten van Bron6 zijn een grote post op onze begroting. Nog betaalbaar maar relatief hoog. Al in 2023 heeft het bestuur gekeken naar alternatieven in de distributie van ons nieuws (bijv. via een nieuwsbrief en/of digitaal boekje) dan wel het format van het boekje (papiersoort, kleur-zwartwit e.d.). Tijdens de ALV wordt de mening van de leden gepeild.

Agendapunt 10: Zoals op de ALV van 2023 is aangekondigd is Arno Duwel dit jaar aftredend als voorzitter. Op het moment van het opstellen van deze agenda is er nog geen opvolger gevonden. Arno heeft te kennen gegeven de functie tijdelijk “interim” te blijven vervullen totdat een opvolger is geïnstalleerd. De overige bestuursleden blijven in functie voor het komend jaar. Verder hebben we Wim Wackers bereid gevonden het bestuur te komen versterken.

Agendapunt 11: Voor de kascontrolecommissie vragen we weer enkele leden om de boekhouding van onze vereniging te controleren.

Kom je meehelpen om de oevers van de Maas afvalvrij te maken?



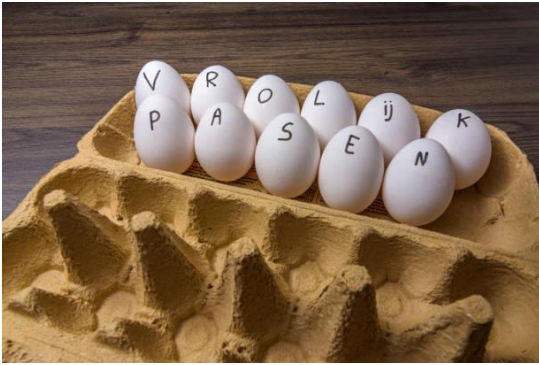
Elke verandering begint met een idee. Met iemand die denkt: waarom niet? Waarom niet anders, waarom niet ik, waarom niet wij?

IVN Born-Land van Swentibold gaat aan de slag op de oevers van de Maas in Grevenbicht op 23 maart a.s. van 9.30-12 uur. Door de hoge waterstand in de Maas in de afgelopen maanden zal er veel zwerfafval liggen op de oevers. Wij kunnen uw hulp goed gebruiken. Na afloop zorgen we voor koffie en thee. Het vertrekpunt ligt bij het schuttersterrein aan de Heuvelsweg in Grevenbicht. Wij zorgen voor: kruiwagens, handschoenen, plastic vuilniszakken, knijpers en de afvoer van het verzamelde afval. Doet u mee, heel fijn. Meld u zich dan voor 15 maart aan via het mailadres: ivnborn.secretaris@gmail.com. Wilt u in de mail vermelden dat u meedoet aan de maascleanupactie en met hoeveel personen u komt? Ook kunt u zich aanmelden via de site van: [acties.maascleanup](http://acties.maascleanup.nl).

U bent zelf verantwoordelijk voor uw eigen veiligheid.

Foto's: Impressie van de deelnemers en de “oogst” tijdens de maascleanupochtend in 2023





Enkele jaren geleden schreef ik voor u een stukje in Bron 6 waarin ik stilstond bij de betekenis van Pasen. Dat wil ik nu nog eens doen maar nu, op verzoek van Arno, anders. Onze lezerskring bestaat uit ouderen, jonge ouderen en enkele jongeren. Genoemde lezers weten nog wel te vertellen wat het paasfeest in

de katholieke kerk inhoudt. In één generatie heeft de kerk echter zoveel invloed verloren, dat Pasen de meeste jongeren niets meer zegt. Het woord Pasen heeft voor hen een nieuwe betekenis gekregen. Zullen ze Carnaval nog aan Pasen linken? Ik betwijfel het. Pasen betekent nu een extra vrije dag of zelfs vakantie, het voorjaar is aangebroken, tijd voor nieuwe kleding dus winkelen, rondwalen over woonboulevards, pretparken, samen lekker tafelen, de gekke gewoonte eieren te verven of gekleurde eieren te kopen, die we vervolgens verstoppert en met de jonge kinderen gaan zoeken waarna we aan tafel köppen. Uiteraard is de kamer versierd met allerlei creatieve, paasachtige, vooral gele dingen. En vooralwe hebben nu onze eigen chocola! Een overblijfsel van het kerkelijk Pasen zouden we de Matthäus Passion van Bach kunnen noemen die rond Pasen op veel plaatsen te beluisteren is. Je moet er wel een zit van bijna drie uur voor over hebben en je medeluisteraars zijn voornamelijk ouderen op een enkele jonge klassieke muziekliefhebber na. Toen ik een jaar of 15 was moest ik van school verplicht!!! naar de Matthäus Passion in de schouwburg. Voor ons jeugdigen was er na 1 uur de lol wel af maar we zaten onze tijd keurig uit. We dachten ons "enthousiasme" nadrukkelijk te moeten laten horen door een stevig applaus, maar werden al snel tot de orde geroepen. Applaus na het lijden van Christus viel onder de doodzonden. Als blikken konden doden hadden we de schouwburg niet meer levend verlaten. Wisten wij veel!!!! Een moderne variant van de Matthäus Passion is The Passion, die op Witte Donderdag steeds vanuit een andere stad in Nederland uitgezonden wordt op t.v. . Bekende Nederlanders spelen de rollen in dit lijdensverhaal. Tijdens het spel wordt een lichtbak in de vorm van een kruis meege dragen. Angela Schijf

heeft dit jaar de rol van Maria en Anita Witzier is de verteller. Een bijeengezocht stel artiesten van welk geloof dan ook speelt en zingt in een triest toneelstuk. Kijk en oordeel zelf, ieder zijn meug.

Wat ik leuker vind is eens stil te staan bij enkele begrippen in onze taal waarvan het verband met Pasen nagenoeg verdwenen is, zoals:

JUDASKUS. De kus die Judas Jezus gaf om aan te geven wie er door de soldaten gearresteerd moest worden. De Judaskus werd daarmee het symbool voor verraad.

ZILVERLINGEN. De steekpenningen voor verraad. Judas kreeg 30 zilverlingen. De zilverling is afgeleid van de sjekel/sikkel en heeft een gewicht van 14 gram zilver. De waarde van de 30 zilverlingen stond ongeveer gelijk aan 4 maandlonen ofwel de prijs voor een slaaf. Voor Jezus werd dus de prijs van een slaaf betaald.

GALGENMAAL. De laatste maaltijd van een ter door veroordeelde, synoniem:



laatste avondmaal. Op Witte Donderdag hielt Jezus zijn laatste avondmaal. De instelling van de eucharistie.

LIJDENSWEG. Een martelgang, een reeks van onaangename gebeurtenissen. De weg die Jezus moest gaan, zelf zijn kruis dragend.

EEN KRUIS TE DRAGEN

HEBBEN. Het heel moeilijk

hebben. Zie lijdensweg.

EEN VRIJBRIEFJE. De toestemming iets te doen wat feitelijk verboden is. In vroeger tijden kregen zieken en zwangere vrouwen in de R.K. Kerk een schriftelijke verklaring dat ze in de 40 dagen voor Pasen niet hoefden te vasten.

Namens de redactie wens ik u in elk geval mooie paasdagen.

Mieke

We hebben het net zo druk als de kippen voor Pasen

Snertwandeling.

Op zondag 28 januari vond de traditionele “snertwandeling” in het Limbrichterbos plaats. Een wandeling die normaliter plaats dient te vinden bij snertweer; weer dat gekenmerkt wordt door slecht weer met kou, regen en wind. De weergoden waren de deelnemers dit jaar bijzonder goed gezind, want het was open en aangenaam weer, zonder de genoemde slecht weer elementen. Juist hierdoor en door activiteiten elders was de opkomst minder dan verwacht.



Dit jaar was het een wandeling in een bijzonder jasje. De route was uitgezet en men kon individueel of in groepjes de route volgen. Onderweg werd in het bos gebruik gemaakt van het nieuwe bruggetje over een greppel en op markante punten werd uitleg gegeven over flora en fauna. Denk daarbij aan uitleg in tekst en beeld over onder andere: de op een berkenboom aanwezige berkenzwam, de functie van de knotwilg, uitleg over de bloesem van de hazelaar en van korstmossen op een betonnen paal en niet te vergeten in de omgeving van de “kathedraal” (verzameling van meer dan 80 jaar oude beuken) een fotooverzicht van de in het bos aanwezige vogels. Van de vogels kon men zelf de naam raden.



Het was naar ieders tevredenheid een mooie en leerzame wandeling. Als toegift op de wandeling was er in bron 6 voor iedereen ruim voldoende erwtensoep. Erwtensoep die ook dit jaar was gemaakt door het gewaardeerde IVN-lid Neli Kalisvaart. Het was een bijzondere erwtensoep die voldeed aan de kwalificatie snert.

Wil Hoonings.

In 2023 konden IVN'ers en anderen een keuze maken uit 3 cursussen. In februari was de eerste bijeenkomst van de Bomencursus. Deze cursus werd georganiseerd door de 6 IVN-afdelingen van de Westelijke Mijnstreek. Er waren twee theorie binnenlessen en in elk seizoen één buitenles. In de binnenlessen werd dieper ingegaan op de vragen die de cursisten buiten hadden opgedaan. Ook is ruimschoots aandacht geschonken aan Mycorrhiza. Het samenspel tussen boom en paddenstoel, iets, waar de meeste deelnemers nog nooit van gehoord hadden. Er waren ruim 40 belangstellenden omdat men had gekozen voor slechts 5 deelnemers per gids, was er een ochtend- en een middagexcursie noodzakelijk. Uit onze afdeling waren Jean Engels en Wim Wackers actief als gids. Prachtig om te horen dat ook enkele deelnemers van de laatste Natuurgidsenopleiding, als gids hebben meegedaan.



In het najaar was er een korte cursus "korstmossen", ook georganiseerd door de IVN's van de Westelijke Mijnstreek. Na een lezing over dit onderwerp bij IVN Schinnen, gepresenteerd door Marly en Harry Beursgens, hebben we de koppen bij elkaar gestoken en besloten om een korte cursus korstmossen te organiseren. Een moeilijk, doch interessant onderwerp. Gelukkig wilde Huub Bonten, deskundige op het gebied van mossen en korstmossen, ons helpen. Er waren één theorie les en twee buitenlessen, waarvan één op de Wallen in Sittard en één op de Tevener Heide. Marly had een

mooie zoekkaart korstmossen gemaakt. We hoopten op 15 deelnemers, maar binnen 3 dagen hadden zich 25 mensen aangemeld: 'cursus vol'. Tijdens de binnenles stonden er 25 binoculaires klaar op de tafels.

De deelnemers hadden allemaal een loepje van 30X vergroting gekregen

waar ze buiten mee aan de slag konden. Er ging een onbekende prachtige wereld voor hen open. Een aantal struiners hebben deze cursus ook meegemaakt, zodat we samen nog eens een korstmos onder het loepje kunnen nemen.

In oktober is de “vervolgcursus vogels herkennen” gestart. Samen met Vogelwacht Limburg wordt deze cursus weer gegeven. Ook voor deze cursus was er veel belangstelling. Gestart werd met 25 deelnemers. Tijdens deze cursusavonden wordt vooral aandacht geschonken aan het herkennen van vogelzang. En dat is moeilijk. Een keer in de maand op een woensdagavond, een binnenles en dezelfde week op de vroege zondagochtend, een buitenles. De docenten zijn Chrit Gijsen en onze Meinse van de Velde.

De voorbereidingen voor de nieuwe Natuurgidsencursus zijn weer begonnen. Begin 2025 start de nieuwe tweejarige opleiding. Dus, heb je interesse om Natuurgids te worden of ken je iemand die daar meer over wil weten, neem contact met mij op.

Het “Struinen”. Ook dit valt onder Natuureducatie. Met gemiddeld 20 IVN’ers struinen we elke donderdagochtend door verschillende natuurgebieden rondom Born. Speurend naar: “Al wat leeft en groeit en ons altijd weer boeit.” (uitspraak radioverslaggeven, Bert Garthof) in het bekende programma ‘Weer of geen Weer’.

Marry Duwel, coördinator

Jaarverslag 2023 werkgroep Behoud Knotbomen

Toen onze werkgroep in de zomer van 1976 werd opgericht en in het daaropvolgende najaar voor het eerst letterlijk aan de slag ging met het knotten van een reusachtige knotpopulier bij de Poolmolen in Holtum, dachten we in onze jeugdige onbezonnenheid dat we alles aankonden...nou ja, bijna alles. Feit is dat onze werkgroep meer dan 30 actieve leden telt en dat we op het gouden jubileum afstevenen. Ofschoon buiten ons toedoen veel knotbomen zijn verdwenen – vooral door industriële uitbreiding in Holtum-Noord – hebben we intussen honderden knotbomen gered van de ondergang; zonder periodieke snoei zijn knotwilgen immers gedoemd om te bezwijken onder een steeds zwaarder wordende, uitscheurende takkenlast.



Hoogstam-fruitbomen hebben ook sinds jaar en dag onze aandacht, met name in de dorpsranden van Obbicht en Grevimbicht. De holle ruimtes die vooral de oudere knotbomen en oude hoogstam-appelbomen bieden, zijn een ideale nest- en schuilgelegenheid voor hollenbroeders met de

steenuil als uitmuntende ambassadeur.

Ook zijn deze oudere bomen als het ware miniatuur-natuurmonumentjes: een sieraad in het landschap en een verrijking van de biodiversiteit. Kijk zelf maar eens goed welke variëteit de oude, deels ingerotte en humusrijke holtes bieden !

Dankzij de jarenlange tomeloze inzet van onze nijvere werkgroepleden hebben we ook anno 2023 nog fraaie knotbomen in het Land van Swentibold; de Teggerweg aan de westzijde van Einighausen spant wat dat betreft de kroon met meer dan 70 goed onderhouden knotwilgen en knotpopulieren; ga daar gerust eens kijken.

Zoals onze traditie voorschrijft, vermeldt het jaarverslag steevast ook een overzicht van onze snoei-activiteiten:

- 21 januari 2023: de 1^e geplande snoeidag bij de “Bokkenrijders-knotwilg” tussen Born en Limbricht moest vanwege de weersomstandigheden (verse sneeuw en harde wind) worden afgelast; veiligheid gaat bij ons boven alles!
- 18 februari: de voor 21 januari geplande werkzaamheden werden alsnog uitgevoerd;
- 18 maart: onderhoudssnoei van de fraaie hoogstamboomgaard van de familie Salden aan de Harkhovenstraat bij Obbicht;
- 15 april: snoei van de knotwilgen aan “De Rollen” nabij het DWC (Dieren Welzijn Centrum);
- 6 oktober: van 20 tot 22 uur overleg/vergadering van de werkgroep in Bron 6; met koffie van Henny en cake van Annie !

➤ 4 november: deelname aan de landelijke Natuurwerkdag op onze locatie in de hoogstamboomgaard van de familie Caanen te Grevenbicht in combinatie met het knotten van een gedeelte van de knotwilgen langs de pittoreske Kingbeek aldaar; we mochten gelukkig nogal wat ouders met kinderen welkom heten wat de werksfeer verhoogde;

➤ 18 november: knotten en opsnoeien van stamlot aan de Teggerweg bij Einighausen;

➤ 16 december 2023: knotten van de overige knotwilgen aan de Kingbeek achter de boomgaard van de familie Caanen.

Het gemiddelde aantal deelnemers bedroeg dit jaar circa 17 personen, inclusief onze onmisbare verwenners van de inwendige knotmens: Henny de Mooij zorgt altijd rond 10:15 uur voor heerlijke koffie en chocomel terwijl Mieke en Louis Dullens rond het middaguur te velde verschijnen met ons "Knottersloon": de dampende erwtensoep; daarbij krijgen de verse flensjes van Mieke gretig aftrek ! Dank daarvoor Henny, Mieke en Louis; dank ook aan alle jongere en oudere knotters voor jullie geweldige inzet voor natuur en landschap !

Thema voor 2024 is: "Doe mee en plant een gratis knotwilg !"

We zijn de 3^e zaterdagmorgen van de maanden november t/m april actief, alsmede tijdens de Natuurwerkdag op de 1^e zaterdag van november; gasten zijn altijd welkom, zeker ook de jeugdige natuurvrienden.

Kom gerust eens vrijblijvend kijken of doe mee; neem je (klein-) kinderen mee, ze zullen het best leuk vinden !

Zijn er vragen of opmerkingen of wil je weten waar we binnenkort gaan snoeien ? Bel, mail of stuur een appje.

De coördinatoren van de werkgroep Knotbomen,

Cas van Heugten

Mathie Royen

| M : 06 - 51 35 62 31

M : 06 - 10 09 66 17

| E : info@mrvanheugten.nl

E : m.royen@hccnet.nl

Jaarverslag 2023 werkgroep P.R.

In 2023 zijn we voortgegaan op de reeds ingeslagen wegen: op de bekende oude weg waarlangs de persberichten in de lokale bladen worden gepubliceerd en op de nieuwe digitale weg.

De oude weg is enerzijds afgeslankt doordat het plaatselijke 'Born Aktueel' sinds de zomer niet meer bestaat.



Dat betreuren wij zeer omdat wij altijd prachtig verzorgde advertenties toebedeeld kregen. Anderzijds worden onze activiteiten nu wel vermeld in het wijkblad van Hoogveld en Limbrichterveld in Sittard. Op de digitale weg wordt de website nauwgezet bijgehouden en worden onze persberichten ook vermeld op Facebook. Bij de verspreiding van de wintereditie van Bron6 wordt het nieuwe jaarprogramma zoals gebruikelijk bijgevoegd zodat alle leden en donateurs op de hoogte zijn van de komende acties.

Op die manier hopen we vanuit onze kant zoveel mogelijk mensen te informeren over onze IVN-afdeling Born-Land van Swentibold. Anderzijds kunnen geïnteresseerden bij meerdere bronnen info over ons vinden. Uit jaarcijfers blijkt dat ruim 1400 mensen in 2023 deelgenomen hebben aan ons gevarieerde programma.

PR bestaat niet alleen uit het verstrekken van informatie in kranten en op de website. Ook de activiteiten op zichzelf zijn PR. Zo zijn de vogelcursus, de bomencursus, de inloopdag en de Maas CleanUp Actie een uithangbord voor het IVN. De knotploeg werkt letterlijk aan de weg als de leden bezig zijn met hun snoeiwerk en de eigenhandig gereviseerde leuning van de brug naar De Gaard is een visitekaartje van de vakbekwame vaardigheden van IVN-vrijwilligers. Vooral als de IVN'ers hun appelgroene IVN-jassen dragen is er geen twijfel mogelijk wie er aan het werk zijn en dat draagt bij aan onze bekendheid. Dat het IVN een bekende en gewaardeerde vereniging is, wordt o.a. duidelijk als we van de RABO ClubSupportactie de cheque in ontvangst mogen nemen waarop een mooi bedrag staat vermeld. Heel wat RABO-leden geven hun stem om geld te doneren aan ons en dat is niet voor niets! We zijn er heel blij mee.

De coördinatoren van de werkgroep PR:
 Neli Kalisvaart
 Arno Huis in 't Veld

Verruiming Julianakanaal terzijde van het bronnengebied van de Kingbeek.

Voor uitvoering van verruiming van het Julianakanaal is door de firma Van den Herik ter hoogte van Berg aan de Maas een damwandkuip geplaatst, zodanig dat het kanaal bevaarbaar blijft.

Op 23 februari 2023 is de damwandconstructie defect geraakt en is de bouwkuip vol water gelopen en werd grondwater/ bronwater van de Kingbeek vermengd met kanaalwater.

Op de door ons aan Rijkswaterstaat (RWS) gestelde vraag door wie en wanneer wordt, met het oog op eventuele gevolgen van deze calamiteit, de huidige toestand van bronflora en -fauna gemeten en vergeleken met de in 2012 door “Natuurbalans” uit Nijmegen, in opdracht van RWS uitgevoerde O-meting, is aangegeven dat een nieuwe inventarisatie ná afronding van de werkzaamheden zal plaatsvinden.

RWS heeft besloten het Julianakanaal, gezien de calamiteiten met de damwandkuipen in Stein en Berg aan de Maas, droog te zetten (af te sluiten) voor uitvoering van de verruimingswerkzaamheden in het traject grenzend aan het bronnengebied van de Kingbeek.

Droogvallen Kingbeek en Kink als gevolg van beveractiviteiten.

Op 25 mei 2023 vond, op uitnodiging van wethouder Tillie, een overleg plaats met alle betrokken partijen/ belangengroepen over de toekomst van de Kingbeek, meer in het bijzonder het traject Suikerwaardje, een bosgebied gelegen ten noorden van Grevenbicht, tot en met de Kink.

Aan het einde van het overleg kwam de wethouder tot de conclusie dat alle aanwezige partijen, waaronder het Waterschap Limburg (WL) en Natuurmonumenten (NM) van mening zijn dat de Kingbeek duurzaam water moet voeren vanaf het Suikerwaardje tot en met de Kink en na aanleg van het nieuwe tracé (start 2024) eveneens van Kink tot monding in de Maas. Tot op heden is echter nog geen actie ondernomen die recht doet aan de op 25 mei getrokken conclusie, ook niet na aandrang van de werkgroep Kingbeek.

De bever, veroorzaker van de desolate toestand van de benedenloop van de beek en afbraak van landschappelijke en cultuurhistorische waarden wordt, ook al heeft zijn “activiteit” ter plaatse geen toegevoegde waarde, geen strobreed in de weg gelegd.

Watervoering Kingbeek.



De watervoering van de Kingbeek (constant debiet van bronnen tot Suikerwaardje) staat onder grote druk als gevolg van:

- beverdammen;
- overstroming als gevolg van opstuwning door beverdammen en bodembegroeiing;
- lekkages van de beekoever op meerdere plaatsen;
- opstuwning door bladvanger (nabij parkeerplaats voormalig tennisterrein Obbicht) met als gevolg overstroming van de beekoever;
- opstuwning als gevolg van bodem-/oeverbegroeiing en dientengevolge overloop van beekwater naar het riool

ter plekke van de ingang naar parkeerplaats voormalig tennisterrein.

Onder deze omstandigheden heeft WL een meetschot (Rehbock-stuw) stroomafwaarts van de overloop naar het riool laten plaatsen, waardoor er nog meer beekwater naar het riool overloopt en er dus sprake is van onbetrouwbare meetresultaten.

WL is door ons van bovenstaande op de hoogte gebracht en gevraagd maatregelen te nemen.

Voornemen tot ontgrinden in toestroomgebied van grondwater naar het bronnengebied van de Kingbeek.

In opdracht van de firma L'Ortije wordt, met het oog op de plannen voor ontgronden op het plateau van Graetheide, in het toestroomgebied van grondwater naar het bronnengebied van de Kingbeek door onderzoeksbureau "Natuurlijk Cox" een inventariserend onderzoek uitgevoerd m.b.t. flora en fauna in het bronnengebied.

Na een toevallige ontmoeting van een lid van de werkgroep met het onderzoeksteam deed zich hunnerzijds de vraag voor of wij onze kennis over het bronnengebied met hen wilden delen.

Na overleg binnen de werkgroep hebben wij op 2 november 2023 afwijzend gereageerd omdat wij ontgronden in het toestroomgebied van grondwater naar het bronnengebied volstrekt afwijzen en wij bovendien de handen vrij willen houden.

Dat de aanwezige flora en fauna die nu, dus na de calamiteit met de damwandkuip, door "Natuurlijk Cox" geïventariseerd wordt, als gevolg van de calamiteit (vermenging van bronwater met kanaalwater) kan afwijken van de in opdracht van RWS door "Natuurbalans" uit Nijmegen uitgevoerde nulmeting van flora en fauna in 2012 valt ons inziens niet uit te sluiten.

Miel Jaspers,
Voorzitter werkgroep "Kingbeek"

Jaarverslag 2023 werkgroep Steenuilen



Hoopvol begin maar aan het eind niet veel meer over....

Het steenuilenseizoen begon met een bericht uit Brabant waar al eind maart eieren waren gelegd. Normaliter start de eileg zo rond half april, dus dit was wel vroeg. Echter er waren ook al berichten uit den lande van kerkuilen met jongen in maart en grotere bosuilenlegsels, tekenen van een goed muizenjaar en dus uilenjaar?! Na dat soort berichten is het lastig om gewoon te wachten tot begin mei voor de eerste controleronde, maar dat hebben we toch braaf gedaan. Je wil immers niet een legsel verstoren.

Na onze eerste ronde bleek dat 8 van de 15 kasten bezet waren, een prima resultaat! In een kast 6 hele kleine jongen en de rest van de steenuilen zaten nog op eieren (24 eieren in totaal, ze waren dus relatief laat). We waren dan ook hoopvol gestemd voor onze 2^e ronde eind mei, helaas bleek (toen we na die ronde de balans opmaakte) dat er nog 3 kasten met nieuw leven over waren. In de andere 5 kasten troffen we uiteenlopende zaken aan van

eischilfers tot marterontlasting, wat natuurlijk geen twijfel geeft over het verdwijnen van de eieren. Bij de andere broedsels kan natuurlijk van alles zijn gebeurd, dat blijft voor ons altijd speuren naar sporen en speculeren.. Bijvoorbeeld: verongelukt mannetje, waardoor vrouwtje niet meer gevoerd wordt tijdens het broeden en uiteindelijk het legsel verlaat, zou kunnen enzovoort..

Uiteindelijk konden we dus in 3 kasten in totaal 14 jongen ringen die succesvol uitvlogen. Een mager resultaat voor het tweede jaar op rij, zeker wanneer je bedenkt dat gemiddeld uit een legsel van 4 uiltjes er slechts eentje het eerste levensjaar haalt en dus volwassen wordt (met een gemiddelde levensverwachting van 3 jaar). Voor de aanwas van de populatie in het land van Swentibold zijn er dus meer jongen nodig.



We sloten het seizoen toch met een goed gevoel af, hoe dan?! lees verder-->

In februari werden wij benaderd door een uilenliefhebber uit Grevenbicht die rond zijn huis altijd steenuiltjes hoorde. Ons antwoord was dat dat wel kon kloppen aangezien er op 500m vanaf zijn huis een kast hangt die meermaals succesvol bebroed werd in de afgelopen jaren. Nu had hij, in al



zijn enthousiasme, al een kast getimmerd en wilde deze graag ergens ophangen.

De enige redelijk geschikte plek leek het gemeentelandschap aan de overkant van zijn huis. Daar plaatsten we dan ook de kast met de afspraak dat we contact hielden. Tot onze verbazing bleek er half juni een steenuilvrouwtje op 3 eitjes te zitten! De jongen werden half juli geringd en vlogen succesvol uit, zo zie je maar weer dat de natuur je altijd blijft verrassen!

Werkgroep Steenuilen Cyrille Larosch & Wim Wackers

- Over de grootste klussen voor onze werkgroep in de Gaard in 2023, het verven van de brug en het plaatsen van tuinhuisje " 't Sjöpke" hebben we in de Bron 6 uitgaves 154 en 155 al uitvoerig bericht. De bereikte resultaten: de brug weer in goed staat en de goed bereikbare, ruimere opslagplaats " 't Sjöpke" zijn een mooie beloning voor vele uren werk.

- De firma Merx maakte, in opdracht van de gemeente, de stam van



de door de honingzwam aangetaste eik in de Gaard een stuk korter. We waren vooral bezorgd voor schade aan de brug indien de verzwakte stam zou omwaaien.

- Bron 6 was 2 x het doel van vandalen. De met witte verf bekladderde luiken konden we zelf reinigen. De kapot geslagen glazen bouwstenen in de bijbouw van Bron 6 zijn vervangen. Het flink beschadigde informatiebord staat weer fier en recht overeind.
- Onze verenigingslocaties blijven steeds hun waarde behouden omdat ze zo belangrijk zijn bij uitvoeren van de diverse activiteiten. Ze vormen een vertrouwde thuisbasis voor cursussen, excursies, vergaderingen en overleg.
- De gebruikelijke werkzaamheden als poetsen van de locaties, het onderhoud van de tuin, maaien, hagen knippen en reparatie van de nestkasten werden uitgevoerd.
- Alle helpende handen hartelijk bedankt.

Zo valt er altijd wat te doen. Wilt u een bijdrage leveren aan onze werkzaamheden dan bent u van harte welkom. Zeker op dinsdagmorgen als in de Gaard de koffie klaar staat.

Namens de werkgroep d'n Haof-BOG, Jan Biemans

Redactie: Mieke Dullens, Jan Biemans, Jan Cox,
Arno Duwel, Martien Heurkens

IVN secretariaat: Hennie Rozie
Mispelboom 28 6123 BB Holtum. Tel: 0651327877
Tel: 046 – 4511993 IVN bankrek: NL64Rabo 010 83 94 948
E-mail: ivnborn.secretaris@gmail.com
Website: www.ivn.nl/afdeling/born-land-van-swentibold
Facebook: <https://www.facebook.com/ivnlvs.born/>

Ter informatie, de diverse lidmaatschappen en de bijbehorende contributies voor 2024.

Soort	Contributie*)	Wat houdt dit in	Je krijgt
IVN-lid	€ 25,00	Lid IVN landelijk en IVN-Born	4 x Bron6 4 x Mens & Natuur
Huisgenoot-lid (alleen samen met een IVN-lid)	€ 12,50	Lid IVN landelijk en IVN-Born	
Donateur	€ 12,50	Donateur IVN-Born	4 x Bron6

*) Een hogere bijdrage wordt natuurlijk zeer op prijs gesteld.

Natuurgids: een IVN-lid en een donateur kunnen aan hun lidmaatschap een abonnement op de Natuurgids toevoegen tegen gereduceerd tarief (€ 20,-/jr.*). U ontvangt dit mooie tijdschrift dan 8 x per jaar.

***Dit geldt alleen bij een collectief abonnement via lokale IVN.**

Vanaf 01-01-2024 zijn de abonnementskosten voor “de Natuurgids” voor de Nederlandse abonnees € 22,00 en voor de buitenlandse abonnees € 45,00.

Betaalwijze: Incasso

Dit heeft onze voorkeur. In maart 2024 zal het bedrag geïncasseerd worden. Heeft u nog geen machtiging afgegeven en wilt u dit alsnog doen: **Het machtigingsformulier vindt U** op onze IVN-website op de pagina ‘Incassomachtiging lokale leden en donateurs’.

Betaalwijze: Eigen overboeking

Graag pas in maart 2024 na ontvangst van uw contributienota het bedrag overboeken naar: IVN Born-Land van Swentibold
IBANnummer: NL64RABO 01083 9494 8

Vermeld hierbij uw naam en lidnummer. Dit staat op de nota!

Indien U zelf Uw bank gemachtigd heeft voor een periodieke overboeking, graag het contributiebedrag aanpassen.

De traditionele oliebollen/wafelwandeling tussen Kerst en Oud en Nieuw

Al heel wat jaren organiseert onze vereniging voor alle leden en hun familie tussen kerst en oudjaar een goed bezochte oliebollenwandeling. Een lekkere wandeling door het Limbrichterbos, door Marry meestal aangekleed met enkele toepasselijke korte verhaaltjes. Na afloop zijn er in de door José gezellig versierde Bron 6, bij de door Wil snorrend gehouden houtkachel, door Arno en Jan vers gebakken nog warme oliebollen en wafels. Steeds weer een mooie en gezellige afsluiting van wéér een druk verenigingsjaar. Allen die dit ieder jaar opnieuw mogelijk maken bijzonder bedankt!

Zondag 10 maart: 13.30uur

Wandeling: Groeve Bruls, met Lei Nelissen

Vertrek: P-plaats de Gaard Born 13.00 u. (carpoolen). Info: . Marry Duwel, 046-483003

Woensdag 20 maart: 19.30 uur

Algemene ledenvergadering IVN:na de pauze een presentatie van Cas van Heugten: “Knotten in het Land van Swentibold”. Locatie: Podiumkerkje, Heilig Kruisstraat 30 Grevenbicht. (parkeren op de Markt van Grevenbicht). Info: Arno Duwel; 046-4853003.

Zaterdag 23 maart 9.30-12.00 uur

Maascleanup. Waar: Elba in Grevenbicht

Startplaats: Schuttersterrein aan de Heuvelsweg te Grevenbicht, parkeren in berm.

Aanmelden; Jan Biemans 06 25 58 15 22

Zondag 7 april: 9.30 uur

Wandeling: De Doort.met Marleen Bokken

Vertrek vanaf parkeerplaats de Doort, Doorderweg, Echt(na/voor y splitsing Lange Akkersweg/Bosweg).Info: Marleen Bokken, 06 41 38 23 38

Zondag 21 april: 8.00 uur

Vogelwandeling Negenoord, Dilsen-Stokkum

Vertrek 8 uur parkeerplaats Maascentrum de Wissen, Negenoordlaan 2, Dilsen, België. Info: Wim Wackers; 06 41 28 83 50

Woensdag 15 mei 9.00 uur

Bezoek Arboretum Kaldenkirchen, Buchstrasse 98, 41334 Nettetal, DLD. (± 55 km)

Vertrek: P-plaats de Gaard, Born 9.00 uur.Info: Jean Engels 06 31 69 72 26

Zondag 26 mei: 9.30 uur

Voorjaarswandeling: langs de Vloedgraaf.

Vertrek: naast Waterpompstation, Rijksweg Zuid Susteren, parkeren berm Overslagweg. Info: Hans Dings; 06 22 92 03 23

Zondag 2 juni: 9.30-12.00 uur

Insectenfotosafari voor kinderen in de Schwienwei te Sittard.

Vertrek: Parkeerplaats bij zwembad de Nieuwe Hateboer, Sportcentrumlaan 9, 6136 KX, Sittard. Info: Arno Huis in 't Veld: 06 16 32 87 68

Zondag 9 juni: 9.30 uur

Wandeling “Kingbeek en Maas”

Vertrek P-plaats bij tennisvelden, Ecrevissestraat 53, Obbicht. Info: Wim Wackers; 06 41 28 83 50

Donderdag 20 juni 19.30 uur

Lezing Mycorrhizza door Jean Engels

Locatie: Podiumkerkje, Heilig Kruisstraat 30 Grevenbicht. Info: Jean Engels: 06 31 69 72 26

Adressenlijst dagelijks bestuur, webbeheerder en werkgroepen

Voorzitter:

Dhr. Arno Duwel
Dr. Duijssenlaan 23
6127 CV Grevenbicht
Tel: 046-485 3003
Mail: ivnborn@gmail.com

Secretariaat:

Hennie Rozie
Mispelboom 28
6123 BB Holtum
Tel: 06-51327877
Mail: ivnborn.secretaris@gmail.com

Penningmeester en ledenadministratie

Dhr. Meinse van de Velde
Kielstraat 7
6051 LT Maasbracht
Tel: 06-1330 0436
Mail:
ivnborn.peningmeester@gmail.com
ivnborn.leden@gmail.com

Webbeheerder/ bestuurslid

Dhr. Arno Huis in 't Veld
Donatusplein 25
6135 JV Sittard
Tel: 06-1632 8768
Nieuw mailadres:
webmaster.bornland.van.swentibold@ivn.nl

Werkgroep cursus Volwassenen

Mevr. Marry Duwel
Dr. Duijssenlaan 23
6127 CV Grevenbicht
Tel: 046-485 3003
Mail: marry.duwel@hetnet.nl

Werkgroep Behoud Knotbomen

Dhr. Cas van Heugten
Bleekwal15
6114 HN Susteren
Tel: 06-5135 6231
Mail: casvanheugten@gmail.com

Werkgroep PR

Mevr. Neli Kalisvaart
Marcus Aurelius 21
6121 NX Born
Tel: 046-451 1993
Mail: nelikalisvaart@gmail.com

Werkgroep Kingbeek

Dhr Miel Jaspers
Aan de Greune Paol 56
6127 BJ Grevenbicht
Tel: 046 – 485 7694
Mail: bertiejaspers@home.nl

Werkgroep d'n Haof- BOG

Dhr Jan Biemans
Hoogveldlaan 38
6135 JD Sittard
Tel: 06-2558 1522
Mail: jj.biemans44@gmail.com

Werkgroep Steenuilen

Dhr Cyrille Laroche
Ecrevissestraat 21
5125 AW Obbicht
Tel: 06-5359 1871
Mail: steenuilswentibold@gmail.com

Ook de gemeente Sittard-Geleen-Born steunt het IVN






Wer Vin
slijterij - wijnhandel - proeverijen - tapverhuur

proost!

Haverterstraat 30
6118 CD Nieuwstadt
046-4514486



Kasteelpark Born

Kasteelpark 38 | 6121 XK Born | Tel: 046-4851950

www.kasteelparkborn.nl

**Even lekker neuzen ...
... voor een goed boek**





www.boekhandelkrings.nl

Brandstraat 23, 6131 CS Sittard
046 - 452 81 00 | sittard@boekhandelkrings.nl

Snel Drukkerij Pasklaar

**Voor Verantwoord
Drukwerk**

 **Koffiehuis "het ijzerenbos"** 

Ook Uw Adres voor:



- * Feesten / Partijen
- * Teambuilding
- * Koffietafels
- * Vergaderingen

Heerenstraat 3a Susteren Tel: 046-4395545

www.koffiehuishetijzerenbos.nl